

patientrådgiveren om grunden hertil og om, hvornår afgørelsen kan forventes truffet.

I lighed med den nugældende lovs § 9, stk. 4, foreslås i § 41, stk. 4, en regel, som sætter en grænse for, hvor hurtigt en patient kan kræve en *fornyset prøvelse* af berettigelsen af, at han eller hun fortsat er tvangstilbageholdt. Efter 1938-loven er fristen 4 måneder. Har sagen været indbragt for retten, regnes denne frist fra rettens afgørelse. Man skal herved være opmærksom på, at Landsnævnet og retten ikke blot påkender spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for tvangstilbageholdelse var opfyldt, da der blev truffet beslutning herom, men tillige om, hvorvidt betingelserne for tvangstilbageholdelse stadig er til stede, når Landsnævnet og retten påkender sagen. Det foreslås, at denne frist nu fastsættes til 1 måned.

Endvidere foreslås der i § 41 indført frister for klage til indsigtssnævnet, Landsnævnet og derfra til Landsretten.

Bestemmelsen i § 42 indebærer, at det er sygehuskommunen, dvs. amtskommunen, Københavns eller Frederiksberg Kommune, som skal sørge for sekretariatsbistand til de indsigtssnævne, der nedsættes, og afholde de hermed forbundne udgifter. For Rigshospitalets vedkommende er det Sundhedsministeriet, der har disse opgaver.

Sundhedsministeriet afholder endvidere udgifterne til Landsnævnets drift.

Til kapitel 11

Særlige regler om anbringelse af ekstraordinært farlige personer

Til §§ 43–44

Efter de gældende bestemmelser i sindssygelovens § 10, sammenholdt med § 3 i lov nr. 123 af 29. april 1913 om opførelse af et sindssygehospital og en dertil knyttet sikringsanstalt på Sjælland, har Justitsministeriet en adgang til at træffe bestemmelse om anbringelse af ekstraordinært farlige sindssyge mænd på sikringsanstalten. Denne særlige adgang til i helt ekstraordinære tilfælde at udfærdige de såkaldte farlighedsdekreter, der i perioden 1974–1984 ikke har været anvendt i mere end 8 tilfælde om året, foreslås opretholdt med en sproglig præcisering og således, at der som en yderligere retsgaranti indføres obligatorisk efterfølgende domstolsprøvelse af Justitsministeriets afgørelse om anbringelse.

I praksis anvendes farlighedsdekreter navnlig over for personer, der opholder sig på psykiatrisk afdeling i henhold til en strafferetlig foranstaltning efter straffelovens § 68. Bestemmelse om anbringelse på sikringsanstalten kan dog også træffes over for andre personer, der opholder sig på psykiatrisk afdeling,

uanset om de er frihedsberøvede eller frivilligt indlagte. Det forekommer i sjældne tilfælde, at farlighedsdekret afsiges over for personer, der er anbragt i kriminalforsorgens institutioner f.eks. på grundlag af en dom til forvaring.

Den grundlæggende betingelse for at træffe en sådan administrativ bestemmelse om anbringelse på den sikringsanstalt, der er knyttet til Amtshospitalet i Nykøbing Sjælland, er, at den pågældende person er sindssyg.

Endvidere kræves det, at den sindssyge vedvarende udsætter andres liv eller legeme for alvorlig og overhængende fare. Der er tale om et kvalificeret farlighedsbegreb, der ikke omfatter selvmordsfare.

Der skal foreligge en vedvarende mere kvalificeret og konkret farlighed rettet mod andres liv eller legeme. Det er endvidere en betingelse, at denne farlighed ikke kan imødegås eller afværges med andre mindre indgribende foranstaltninger end anbringelse i sikringsanstalten.

Omfattet vil navnlig være personer, som under deres ophold på psykiatrisk afdeling har gjort sig skyldig i mandrab, voldtægt eller legemsbeskadigelse eller i forsøg herpå, jf. straffelovens §§ 237, 216, 245 og 246, eller som truer med at begå sådanne handlinger, således at der fremkaldes alvorlig og velbegrunnet frygt for andres liv eller velfærd, jf. straffelovens § 266. Forvolder en sindssyg lignende fare for andres liv eller legeme ved almenfarlige handlinger som f.eks. brandstiftelse, jf. straffelovens §§ 180 og 181, vil dette også kunne begrunde anbringelse i sikringsanstalten.

Den farlighed, der udløser farlighedsdekretet, vil undertiden, men ikke altid, medføre, at der rejses en selvstændig straffesag eller – hvis den pågældende i forvejen er undergivet en strafferetlig foranstaltning – sag om foranstaltningsændring. I så fald vil farlighedsdekretet ofte blive afløst af en strafferetlig foranstaltning, indledningsvis typisk i form af et varetægtsurrogat og senere i form af en foranstaltning efter straffelovens § 68.

Ligesom hidtil bør det ved valget mellem farlighedsdekret og strafferetlig forfølgning foretrækkes, at der gennemføres en strafferetlig forfølgning, hvor dette efter den udviste adfærd findes påkrævet. Der er imidlertid utvivlsomt et behov for i et begrænset antal tilfælde på grundlag af et farlighedsdekret meget hurtigt at kunne overføre virkeligt farlige sindssyge fra psykiatrisk sygehusafdeling eller fra en af kriminalforsorgens institutioner til sikringsanstalten.

Kompetencen til at afsige sådanne farlighedsdekreter tilkommer justitsministeren.

Under hensyn til en sådan foranstaltnings særdeles indgribende karakter foreslås der indført en ordning